

Osmošolka Lena IRŠIČ je za svoj prispevek na vseslovenskem literarnem natečaju ob DNEVU OZN v Slovenj Gradcu prejela NAGRADO.

Preberite, kaj je ustvarila.

Čestitamo.

SIMBOLIKA IN POMEN ČEBEL v našem življenju

Moja prva srečanja s ČEBELICO so nastala ob poslušanju zgodbic in pesmic, ki mi jih je prebiral ata, ko sem bila še zelo majhna. Že takrat sem spoznala, da so te žuželke res nekaj posebnega. Najraje sem poslušala Župančičevo *Ciciban in čebela*.

*Čebelica leti z neba,
leti leti vse niže,
vse niže in vse bliže
čebelica leti z neba.*

*»Kaj misliš, da bi jokal sam?
Jokala brez pokoja
bi šele mama moja;
Kaj misliš, da bi jokal sam?«*

*»Čebelica, od kod in kam
te nesejo peroti
po jasni zračni poti?
Čebelica, od kod in kam?«*

*»Kaj tudi joče mamica,
če Cicibanček skače,
pa si raztrga hlače,
kaj tudi joče mamica?«*

*»Kje pa je tisti Ciciban,
ki venomer razgraja,
ki mamici nagaja,
kje pa je tisti Ciciban?«*

*»Če hlače strga Ciciban,
jih mamica zašije,
a očka mu nabije
s cvetlično bilko zadnjo stran.«*

*»Če bil bi tukaj Ciciban
čebela svetlokrila,
kaj bi mu naredila,
če bil bi tukaj Ciciban?«*

*»Premotil si me, Ciciban;
ne vem, kaj sem hotela,
po kaj sem priletela;
premotil si me, Ciciban.«*

*»Če bil bi tukaj Ciciban,
takoj mu bridko želo
zapičim v trdo čelo,
če bil bi tukaj Ciciban.«*

*»O, saj pove ti Ciciban,
le prašaj ga, čebela,
po kaj si priletela;
ne laže pa ne Ciciban.«*

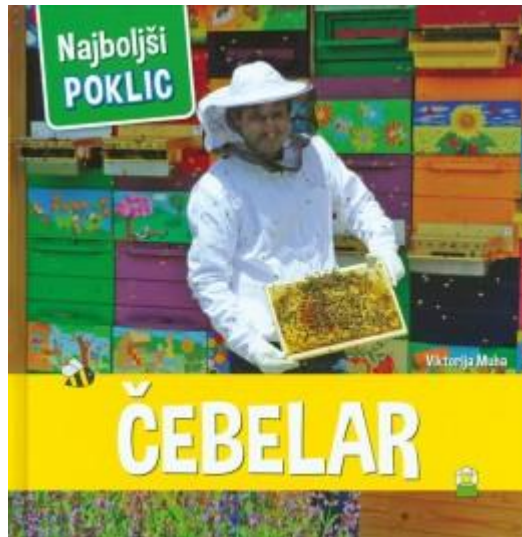
*»Potem bi jokal Ciciban
in kričal na vse grlo,
da vse bi skupaj drlo,
tako bi jokal Ciciban.«*

*»Če pa ne laže Ciciban,
potem je fant od fare;
naj skače, vse potare,
da le ne laže Ciciban!«*

*»O naj le joče Ciciban,
kriči naj kakor hoče,
zvoniti izza toče
nič ne pomaga, Ciciban!«*

*In: "Cici-Cici-Ciciban!"
čebelica prepeva,
vse višje poleteva,
za njo mi gleda Ciciban.*

Ko sem bila stara pol leta, smo se preselili v hišo na Dobjem dvoru. Hitro sem začela odkrivati vse prijetne koticke naselja, raziskovala sem vrtove bližnjih sosedov, gozd nedaleč stran, poslušala ptičje petje in radovedno opazovala dogajanje okoli sebe. Še zdaj se spomnim tistega lepega sončnega dne, ko sem pritekla k atiju v hišo. Razburjeno sem ihtela in nerazumljive besede so kar vrele iz mene: »Ati, pri sosedih stoji gospod, ki zglada kot marsovec! Veliko mrežo ima na sebi, okrog njega pa je polno os, ki ga napadajo. Kaj, če pridejo tudi k nam?!«

Naslovnica knjige

Ata se je nasmejajal in me poučil: »Lena, to je sosed, ki ima čebelnjak. Pokazal ti ga bom. V njem so čebele in ne ose. Čez glavo ima poveznjeno mrežo, ki ga varuje pred njihovimi piki.«

Šla sva do soseda, ki nama je z veseljem razkazal čebelnjak, sladek domek, saj je bil nanj zelo ponosen. Pojasnil nama je, da čebelice nabirajo cvetni prah, oprahujejo cvetove in prinašajo v čebelnjak nektar, iz katerega nastane med. Takrat sem prvič slišala, kako koristne so čebele. Za svojo obrambo pa uporabljajo želo, s

katerim po potrebi tudi pičijo, čeprav brez žela ne živijo več dolgo. »Ubožice,« sem si mislila.

*Ko piči te čebela, veš,
da revica dolgo več ne bo živela,
ti pa objokan stisneš se v kot
kot kak domišljav in razvajen trot.*

*Čebelice letajo s cveta na cvet
in za nas nabirajo slastni med.
Pravijo, da ni vestnejših ljudi
kot je čebela, ki se vedno ji mudi,
kot je čebela, ki ves čas skrbi
in skrb ne prelaga na jutrišnje dni.*

Zamišljena sva odšla domov in dolgo nisem pozabila tega srečanja.

Kasneje in še danes z velikim zanimanjem občudujem čebelnjake, ki jih najdemo marsikje po Sloveniji, še posebej so mi všeč panjske končnice - vratca, ki vodijo do čebeljih domovanj.

Foto: Aleš Demšar

Da je čebela delavna živalca, so se zavedali že naši predniki. Prebrala sem, da je na Slovenskem značilna posebna vrsta čebele - kranjska čebela, na katero moramo biti ponosni. Kranjska čbelica je bil tudi drugi slovenski pesniški almanah, ki je bil namenjen slovenskim izobražencem in meščanom v prvi polovici 19. stoletja, v času Prešernovega življenja. Vidite - tudi to ime ni bilo brez razloga. Gotovo se v tem naslovu skrivata globlji pomen in vloga čebele, ki so se ju zavedali že takrat. Ata mi je pripovedoval, da je v času, ko je obiskoval osnovno šolo, tudi banka, na kateri je varčeval, otrokom približala varčevanje tako, da ga je primerjala z delom čebelice. Tako varčevalne skrinjice iz tistega časa najdemo med drugim tudi v obliki čebelice.

*Slovenecem je prirasla k srcu kot živalca,
ki simbol je varčevalca,
ki simbol je za takšnega človeka,
ki v težavah ne odneha.*

Za čebele moramo skrbeti vsi in večkrat pomisliti na to, koliko dela opravijo. Slišala sem, da je v zadnjih letih čebel vse manj, kar ni dobro. Nekdo mi je povedal, da ko ne bo več čebel, tudi človeka več ne bo. Nad tem se je potrebno zamisliti.

Zamišljeno stopam po našem naselju in razmišljam o tem. Soseda čebelarja ni več, sem so se priselili novi ljudje. Tudi čebelnjaka ni več. Pa vendar **mislim, da je v vsakdanjem življenju potrebno večkrat pomisliti na čebelice, ne le zato, ker so pomembne za preživetje ljudi na Zemlji, temveč tudi zato, ker so nam lahko zgled v svoji požrtvovalnosti, ki jo vsakodnevno izkazujejo.**

*Če vsi ljudje bili bi pridni kot čebela,
naša dežela bila bi mnogo bolj vesela.
Saj sreča ni le to, da vedno nekaj prejmeš
in drugim jemlješ,
ampak tudi to, da nekaj daš
in s tem veliko več veljaš.*

Letos je pri nas na Ravnah na Koroškem 18. maja potekal 17. ČEBELARSKI PRAZNIK in DRUGI SVETOVNI DAN ČEBEL (20. 5. 2018 je Zveza združenih narodov na predlog Slovenije določila ta dan za SVETOVNI DAN ČEBEL). Bilo je zares tako kot v panju. Pravi dan čebelarjev - čebelarski praznik. K nam je prišlo več tisoč obiskovalcev in več kot dvesto čebelarskih društev. Druženju so se pridružili mnogi politiki, ministri, župani, tuji predstavniki čebelarskih društev ... S svojo prisotnostjo so pokazali čebelarsko dušo in srce. Slišali smo tudi čebelarsko himno.

V medijih sem zasledila napisano in poročali so, da so v grajskem parku na Ravnah čebele ta dan dobesedno rojile. Vsi udeleženci so s svojo prisotnostjo počastili praznik čebel in s tem tudi praznik življenja.

O pridnosti čebel in njihovi koristnosti za naše okolje, življenje in zdravje nenehno govorimo. Poiskala sem pregovore, vezane na čebele in njihovo lastnost.

*Kar so pri čebelah piki, to so pri ljudeh jeziki.
Na med se muhe love, na sladke besede ljudje.
Kolikor dni sneg leži, tolako dni smreka medi.
Bodi priden kot čebela!*

Dobra beseda je kot med: sladka za dušo in zdravilo za telo.

*Prava ljubezen je slajša kot čebelji med.
Kdor zna s čebelami ravnati, ni treba se pika mu bati.
Ko delo vaše opazujem, lenobe svoje se sramujem.
Še čebele ne marajo vsakega človeka.*

Brez potu ni medu.

Sladek je kot med.

Na jeziku med, v srcu led.

Na zunaj meden, na znotraj strupen.

Zavedati se moramo in poskrbeti, da čebela v našem življenju ne bo le nadležna žuželka, ki nas lahko piči, temveč koristna žival, s katero bomo še dolgo živeli v prijetnem sožitju. Bodimo prijazni do vseh živih bitij, ne le do čebel!

Lena IRŠIČ, 8.b

Osnovna šola Prežihovega Voranca, Ravne na Koroškem

Mentorica: Vanja Benko

Foto material sem črpala s spletnih strani (<https://www.mojaobcina.si/ravne-na-koroskem/novice/kultura/cebelarski-praznik-na-ravnah>) in strani Koroškega Večera, kar je fotografiral novinar Nejc Strojnik.